

Hjortevildtets forvaltningsudfordringer og mulige løsninger

Af Lars Jensen, hovedbestyrelsesmedlem, formand for Hjortevildtudvalget og for Den Nationale Hjortevildtgruppe, d. 23. juli 2015

Hvad er udfordringerne egentlig?

I de sidste 12 år er der fra mange sider arbejdet på, at få hjortevildtforvaltningen til at fungere på en måde, som kan tilgodese de forskellige ønsker, der er i Danmark hertil. Det arbejde har været og er særdeles vanskeligt, da behov og problemerne varierer ufatteligt meget næsten fra sogn til sogn. Der hvor dyrene er, er udfordringerne størst, - og omvendt. Der, hvor der er et godt samarbejde lodsejere imellem over skel; og jægere imellem over skel; og lodsejere og jægere imellem "over" jagtlejekontrakten, der er udfordringerne mindst, - og omvendt.

Et af problemerne er blandt andet de omfattende skader, der sker på mark og træer med store værditab til følge. Dette er et faktum. Og at det sker hos netop dem, lodsejerne, som jægerne lejer jagt hos, gør det nødvendigt at blande sig i debatten og forsøge at sikre jægerens interesser mest muligt. Hvis ikke vi gør det, så sætter vi os helt uden for indflydelse.

Miljøministerens udpegede råd, Vildtforvaltningsrådet, har i september 2014 udtrykt, at det stadig er disse fire mål, der skal nås, førend man kan sige, at kronvildtet og dåvildtet forvaltes på en god måde:

1. Der skal sikres en mere naturlig og dermed ligelig køns- og aldersfordeling af bestanden.
2. Andelen af ældre, og dermed større hjorte skal øges. (Kronhjorte er mindst 10 år, før de topper. Dåhjorte er mindst 8 år)
3. Hjortevildtet skal spredes til flere og nye egne.
4. Jagten skal foregå med en bedre etik.

I Vildtforvaltningsrådet sidder Danmarks Jægerforbund sammen med Landbrug & Fødevarer, Dansk Skovforening, Dyrenes Beskyttelse, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening og Naturstyrelsen og drøfter, hvilke muligheder der er for at nå målene. Vildtforvaltningsrådet har bedt Den Nationale Hjortevildtgruppe om at udarbejde et forslag, der skal præsenteres på rådets møde i december. Derefter er der en drøftelsesproces, beslutningsproces fra ministerens side og endelig en implementering. Hvis rådet kan blive enige om et fælles regelsæt, og hvis ministeren vil beslutte dette, så kan dette forventeligt tidligst træde i kraft efter næste jagttidsforhandling, dvs. fra 1. april 2018, - altså om ca. 3 år. Intet er med andre ord besluttet endnu!

Inden mødet i december vil Den Nationale Hjortevildtgruppe mødes flere gange og forhandle med hinanden. Næste møde i gruppen er allerede d. 12. august 2015.

Hvilke løsninger er der på udfordringerne?

For at nå de opstillede mål er der selvsagt en række midler, der – i hvert fald teoretisk – kan tages i brug. Disse kan blandt andet være:

1. Indførelse af kvoter. Disse kan tildeles opdelt på dyrenes alder, køn og lokalområde.
2. Indførelse af licenser. Disse kan f. eks. udloddes eller sælges opdelt på dyrenes alder, køn og lokalområde.
3. Indførelse af lokale, frivillige, men formaliserede samarbejder ("hjortevildtlav"), hvor en gruppe lodsejere enes om, hvilke midler de vil anvende for at nå de overordnede, fælles mål. Området kan f. eks. være på 5.000 ha eller derover. Som "tak" for samarbejdet vil hjortevildtlavet så skulle forestå den afskydning, som antallet og sammensætningen af bestanden tillader.
4. Hyppigt tilpassede jagttider for lokale områder og opdelt på dyrenes alder og køn. Jagttiderne kan udvides og indskrænkes alt afhængig af, hvordan det går med målopfyldelsen.

Danmarks Jægerforbund har indtil videre taget den stilling, at middel 3, hjortevildtlav, vil være den bedste løsning på udfordringerne. – I hvert fald set fra de fleste af medlemmernes side. Vi prioriterer højt, at den lokale selvbestemmelse kan fremmes i størst mulig grad fremfor, at nogle embedsmænd langt væk skal sidde og lave reglerne. Det vil et hjortevildtlav kunne råde bod på. Her kan man selv få maksimal indflydelse på, hvordan afskydningen af hjorte, hinder og kalve skal kunne skydes. Vil man have først-til-mølle-princippet? Vil man have kort og eventuelt kønsbestemt jagttid? Vil man have fri afskydning af hinder og kalve og så maksimalt én hjort pr. år? Osv. Osv. Det er næsten kun fantasien og samarbejdsviljen, der kan sætte grænser for de lokale regler. Nuvel, den årlige forvaltningsplan kan underkendes af den regionale hjortevildtgruppe, men så længe der arbejdes i den rigtige retning med målene, så vil der også være stor fleksibilitet her.

Her er et lille regneeksempel:

Tænk over, hvordan du vil løse opgaven, hvis det var dig, der skulle lave en årlig forvaltningsplan.

I dit lav findes der 180 kron dyr. De er sunde og raske og hinderne sørger derfor for en tilvækst på ca. 60 dyr. For at opretholde en god og bæredygtig kønsfordeling skal der så skydes 30 kalve (50%), 15 hinder (25%) og 15 hjorte (25%).

Hvordan vil du tilrettelægge dette, så alle lodsejere i hjortevildtlavet og deres jagtlejere synes, at målene nås, at de får noget for pengene, og at jagtopplevelserne stadig er fantastiske?

Der skal også tages stilling til, hvilke rettigheder man har, hvis man som lodsejer ikke vil være medlem af et lav. Skal det så f. eks. kun være muligt at skyde voksne hundyr, kalve og specifikke hjorte (f. eks. min. seks sprosser på én stang)? Under alle omstændigheder må den afskydningsmodel, der kommer her, ikke underminere Vildtforvaltningsrådets overordnede målsætninger.

Selve lav-konceptet er langt fra lagt fast. Vi ved, at der allerede i dag findes mange gode og helt frivillige hjortelav allerede. Erfaringerne herfra skal naturligvis benyttes. Men vi vil også meget gerne have forslag fra andre til, hvad der skal til for, at netop du tror, at et lav kan virke. Så har du kommentarer og idéer hertil, så send dem endelig ind til post@jaegerne.dk. Så vil de indgå i arbejdet!

I debatten er der en del, der stiller spørgsmålstejn ved, om man egentlig ved, hvor meget hjortevildt, der findes i Danmark og af hvilken slags. Hertil er der kun at sige, at vi tror på, at når universitetsforskere siger god for en tællemetode, når den samme anvendes igen og igen, og det hele holdes sammen med, hvad der rent faktisk også afskydes, så kan man godt bruge disse vurderinger. I Sverige har man i årtier haft en god model for blandt andet elge. Mon så ikke, at vi også i Danmark kan finde en for vores store hjortearter. Men der skal laves en anerkendt model, som alle så også kan og skal bruge.

På www.hjortevildt.dk findes der meget mere at læse om de problematiske og eftertragtede hjortearter. Gå endelig ind og bliv lidt klogere og inspireret.

Det kan også anbefales, at se Den Regionale Hjortevildtsgruppe, Vestjyllands, hjorteafrapportering på <http://www.jagtkreds2.dk/hjortevildts-information/hjortevildtsgruppen-vestjylland/>.

Endelig har Naturstyrelsen lavet et glimrende og lettilgængeligt materiale, som kan ses her:

http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/MIM210x210_kronvildt_Is.pdf -
http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/MIM210x210_dvildt_Is.pdf